

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet

FVM 502

Ordliste over udtryk i EU's landbrugspolitik

2003-REFORM - Reform af landbrugsstøtten, som bl.a. indebærer en udstrakt grad af afkobling af den direkte støtte (adskillelse af støtte og produktion) via en arealbaseret støtte kaldet enkeltbetalingsordningen.

AFKOBLET STØTTE – Direkte støtte ydet uafhængig af krav om produktion.

ARTIKEL 69 - Den nuværende artikel 69 i forordning (EF) 1782/2003 giver mulighed for at målrette op til 10 % af den direkte støtte til særlige typer landbrug, som er vigtige for miljøbeskyttelsen eller miljøforbedringen, eller for at forbedre kvalitet og markedsføring af landbrugsprodukter. Anvendelsen af art. 69 kan dog kun ske under hensyntagen til en række restriktive betingelser.

CSA – Comité special agriculture = SCA – Special committee on agriculture =
Specialkomitéen for landbrug

CMO – Common market organization = OCM - organisation commune des marchés =
fælles markedsordning

CAP – Common agricultural policy = PAC - Politique agricole commune =
Den Fælles landbrugspolitik.

CAPPING - Beskæring af de største støttebeløb pr. landmand.

CROSS COMPLIANCE (se Krydsoverensstemmelse)

DEGRESSIVITET - Reduktion af støtten over tid med en fast procentrate.

DEN FÆLLES LANDBRUGSPOLITIK - Består af 2 såkaldte søjler: Søjle I omfatter den direkte støtte via enkeltbetalingsordningen samt pris- og markedspolitikken (markedsregulering). Søjle II omfatter således den traditionelle landbrugspolitik. Søjle II består af landdistriktspolitikken.

DDA- Doha Development Agenda – Igangværende WTO-runde.

DIREKTE STØTTE – Direkte betalinger til landmanden såvel koblet som afkoblet støtte.

EB/ENKELTBETALINGSORDNING - Ved reformen af den fælles landbrugspolitik i 2003 blev der indført en ny støtteordning med direkte betalinger hovedsageligt afkoblet produktionen. Ordningen afløste den tidligere hektarstøtte, ammekopræmie, slagtepræmie med videre. Ordningen er indført i DK i 2005.

FISCHLER MODEL (se Historisk model)

FINANSIEL DISCIPLIN - Med henblik på at overholde de budgetprognoser, som Det Europæiske Råd har fastsat, kan de direkte betalinger nedsættes, hvis det ser ud til at landbrugsudgifterne til

markeder og direkte støtte vil overstige de fastsatte årlige lofter. Finansiell disciplin har endnu ikke været anvendt.

FRANCHISE (se obligatorisk modulation)

FRIVILLIG MODULATION/FRIVILLIG GRADUERING – Mulighed for medlemslande til at overflytte midler fra søjle I til søjle II under nærmere regler. Den frivillige graduering er begrænset til alene at gælde ”direkte betalinger” og dermed udelukke markedsrelaterede udgifter (eksportstøtte m.v.). Medlemslandene skulle i 2007 én gang for alle årene 2007-2012 meddele Kommissionen de årlige procentsatser for eventuel frivillig graduering. Omfatter kun UK og Portugal.

GLM/God landbrugs- og miljømæssig stand (element i krydsoverensstemmelse)

HISTORISK MODEL – I EU findes der to modeller for afkoblet støtte (se 2003-reformen): Historisk model, hvor hver landmand får fastlagt et støttebeløb pr. hektar, afhængig af den tidligere opnåede støtte i årene 2000-2002, og den regionale model, hvor alle landmænd får samme støtte pr. hektar på grundlag af det antal støtteberettigede hektarer, som landbrugeren havde det første år, hvor enkeltbetalingsordningen blev gennemført (en flat rate støtte). Danmark har en regional hybridmodel med elementer fra begge modeller, idet støtten udbetales som hhv. en regional og en historisk støtte. Den historiske støtte i Danmark er alene beregnet inden for tre sektorer (mælk, oksekød og sukker).

INTERVENTION – Interventionsorganer i medlemslandene kan på EU's vegne opkøbe og oplagre produkter, hvis prisen på produkterne falder under et fastsat niveau. Dette sikrer producenten en garanteret mindstepris.

KOBLET STØTTE – Støtte som gives under forudsætning af en bestemt landbrugsproduktion. Anvendes i DK for handyr (oksekød) og får.

K.O./KRYDSOVERENSSTEMMELSE – Udbetaling af den fulde støtte betinges af, at landmanden på sin bedrift overholder en række EU bestemmelser vedrørende folke-, plante- og dyresundhed, miljø, dyrevelfærd foruden god landbrugs- og miljømæssig stand. Den engelske betegnelse er cross compliance.

KVOTER – et loft over produktionsmængder, som tildeles landbrugere/lande. Kendes fx fra mælk og sukker.

LAG - Lokale aktionsgrupper (landdistriktsprogrammet)

LDP – Landdistriktsprogrammet (søjle II)

MARKEDSORDNINGER - EU bestemmelser, der regulerer produktion og handel med landbrugsprodukter i alle medlemsstaterne i Den Europæiske Union. Følgende produkter er nu omfattet af én fælles markedsordning: korn, svinekød, æg og fjerkrækød, frugt og grøntsager, bananer, vin, mejeriprodukter, oksekød, ris, olivenolie, spiseoliven, sukker, tørret foder, forarbejdede frugter og grøntsager, tobak, hør og hamp, humle, frø, fåre- og gedekød og andre landbrugsprodukter, som der ikke findes nogen specifik markedsordning for.

MODULATION/GRADUERING (se hhv. Obligatorisk og Frivillig modulation)

OBLIGATORISK MODULATION/GRADUERING – Obligatorisk modulation er en overførsel af midler fra søjle I (direkte støtte) til søjle II (landdistrikterne) i Den fælles landbrugspolitik, indført som element i 2003-reformen. Alle direkte støttebeløb over 5.000 € nedsættes med 3 % i 2005, 4 % i 2006 og 5 % i hvert af årene til og med 2012. De første 5.000 € i støtte er således undtaget graduering (benævnt franchise). De graduerede midler fordeles mellem medlemslandene efter en såkaldt fordelingsnøgle, som betyder at minimum 80 pct. af midlerne bliver i det pågældende land. Danmark beholder 80 pct. af de graduerede midler. Derudover er der en national medfinansieringsforpligtelse af de midler som overføres til søjle II.

PO'er/PRODUCENTORGANISATIONER - Producenterne kan slå sig sammen i større grupper - producentorganisationer. PO'erne kendes fx fra markedsordningen for frugt og grønt hvor der kan ydes EU-støtte til dele af PO'ernes arbejde.

REGIONAL MODEL - (se forklaring under Historisk model)

SAPS (DEN GENERELLE AREALBETALINGSORDNING) - De nye medlemsstater kan i en overgangsperiode anvende en forenklet støtteordning for ydelse af direkte støtte til landbrugere. Alle nye medlemsstater med undtagelse af Slovenien og Malta anvender SAPS. Ordningen indebærer, at den direkte støtte gradvist indføres i landene gennem betaling af ensartede beløb pr. støtteberettiget hektar landbrugsjord inden for et nationalt loft, der er en følge af tiltrædelsesaftalerne. I modsætning til enkeltbetalingsordningen findes der i SAPS ikke betalingsrettigheder. Der kan i en overgangsperiode ydes national støtte i tillæg hertil.

SØJLE I - Søjle I omfatter den direkte støtte via enkeltbetalingsordningen samt pris- og markedspolitikken (markedsregulering). Søjle I omfatter således den traditionelle landbrugspolitik.

SØJLE II - Søjle II består af landdistriktspolitikken.

SUPERAFGIFT (tillægsafgift) – Ved overskridelse af den nationale mælkekvote skal producenterne betale en afgift (ofte benævnt superafgift).